

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szombat, január 23.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Negyyszög centiméterenként 8 fillér.
parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek
Nyilttér soronként 40 fillér.

A kiplakátirozott képviselő.

Kolozsvár, jan. 23.

(h.) Tisza István gróf alatt végre eljutottunk ehhez a stádiumhoz is: Lengyel Zoltánt, a zilahi kerület országos képviselőjét a mentelmi bizottság jegyzőkönyvi megrovásra, annak a hivatalos lapban való közzétételére és a kerületében leendő kiplakátiroztatására ítélte.

A jó szilágymegyei kerület olvasni fogja azokról a plakátokról, hogy az ő követük kicégéztetni való ember; olvasni fogják, hogy azt odafenn megfenyítették, mert nem viselte jól magát. S miért mindez? Talán Lengyel Zoltán valami rettenetes becselenséget követett el, a miért megérdemli, hogy pellengérré hurcolják, megvesszőzék ország-világ előtt. Dehogy is követett el valami ilyes dolgot a zilahi képviselő. Csak annyit tett, hogy segíteni akart az obstrukciónak. Jogával akart élni. Mert az obstrukció segítése is jog. Helyese vagy nem helyes: az természetesen más vonal alá tartozik. De joga volt hozzá. Joga volt ahhoz, hogy szót kérjen a házszabályokhoz. S mivel el akarták ütni ettől a jogától: hát ragaszkodott hozzá. Ezért a mentelmi bizottság elé állították és kimondották a fent ismertetett ítéletet.

Talán nem mondunk vele újat, ha kijelentjük: hogy Lengyel Zoltán nem a politikai ideálunk; nem a politikai vezérünk. A rendkívüli körülmények juttatták vezérszerephez, a magyar politikai életben. S annyi bebizonyosodott róla, hogy harcban, egy rendkívüli mértékben használható ember. Talán szertelen, talán sokszor túllőtt a célon, de agilitását, lelkesedését, szervező képességét, szorgalmát el nem vitathatja senki.

Jelentős részt ként magának a nagy küzdelemből. Tolla, szóval, emberfeletti fáradtsággal küzdött el-sőtül mindig a harcokban. Hogy bizonyos emberek előtt gyűlöletessé tette magát; hogy bizonyos körök kicsinyléssel foglalkoznak vele: ezt csak annak köszönheti, hogy a nagy csatában mindig elől vezetett; hogy a nagy és szent célokért való küzdelemben nem ismert korlátokat,

akadályokat: hanem előre tekintett mindig, s azt vallotta: a cél szentesíti az eszközöket. Céljai pedig nemesek, hazafiasak, tiszták. Az eszközei? Hát milyenek Tisza István eszközei? Vagy tekintsünk hátrább: milyenek voltak Khuen-Héderváry eszközei? Ez le akarta fizetni a parlamenti ellenzéket; amaz le akarja törni! Ezért itélték el most Lengyel Zoltánt kiplakátiroztatásra. Ezért részesítik nyilvános meghurcolásban. Ezért fenytik meg.

De vajjon az igazak, az elfogulatlanok a nemzeti eszmékért küzdők, az azért rajongók szemében megfenyítés-e amit Lengyel Zoltánnal cselekesznek? Avagy meghurcolás-e? Érinti-e az, az ő egyéni vagy politikai integritását? Kevesebb lesz-e bárki szemében is mint eddig volt? Talán egy kissé merész a hasonlat: de Magyarország történelmében nem szokatlan; a hazafiak megbélyegzése és a megbecsülés csak ragyogóbbá, fenesebbé tette alakjaikat az utódok előtt. Rákóczyt hazaárulónak nyilvánították. Aradon bitófát állítottak a nemzet nagyjainak. S Rákóczy neve mégis a magyar történelem legszebb lapjait díszíti; az aradi vértanúk helye pedig a magyar nemzet Golgothája lett.

Hát Lengyel Zoltánnak is csak használni fog az a kipelegézés. Am szörnyű dokumentuma a magyar politikai élet hitványosságának, gyávaságának. Mert Lengyel Zoltánnak most igaza volt. De nem volt igaza az erőszakoskodó elnöknek. S végtelen megtevelődése a parlamenti többségnek, hogy pulya eszköze lett az elnöknek. S szavazott. Szavazott: anélkül, hogy valaki hallotta volna a kérdést. Anélkül, hogy tudták volna, hogy miről van szó. Az elnök megrántotta a drótót és a többség bábjai felemelkedtek.

Ezek után már nincs sok hátra. Ezek után már mindenre el lehetünk készülvé.

Amit ma megtettek Lengyel Zoltánnal, holnap megtehetik más-sal, mindenkivel. S mi észrevesszük, hogy lassankint mint hullanak ki kezünk-ből a legfélétebb jogaink. Mint konfiskálják el javainkat;

szívják ki erőnket s a parlamentarizmus eddig sértetlen, szilárd épületét mint rombolják le földig: Tisza István és társai.

A mai viszonyok között nem helyeseljük az obstrukciót. Nem pedig azért: mert a lefolyt küzdelem alatt a nemzet annyi és akkora sebeket kapott, hogy mindenkinek kötelessége, annak begyógyítására törekedni. De tiszteljük mindenki-nek a meggyőződését: még ha az obstruktorok gyenge csapatja nem is viselkedik azzal a politikai tisztes-séggel, melyet megkövetelhetnénk, elvárhatnánk azokkal szemben is, kik a rendkívüli eszközök igénybe-vételét nem helyeslik. De mihelyt jogfosztásról; mihelyt arról van szó, hogy hatalom birtokosai erőszakos uton akarnak hozzájutni a kormányzás eszközeihez: akkor mind-nyájunknak egy kötelessége lehet, hogy az ellen tiltakozzunk, hogy az ellen fegyverre keljünk.

A királynak nem ismerjük el azt, hogy utódjának jogokat hagyhat örököségül, csak akkor ha a magyar alkotmány követelménye-nek, feltételének utódja is megfele-l. De nekünk a nemzetnek: kö-telességünk jogainkat épségben, csor-bítottan átadni az utánunk kö-vetkezőknek, minden feltétel és ki-kötés nélkül.

Lengyel Zoltán esetében a par-lamenti szólásszabadságot sértették meg Tisza István és emberei. Ez ellen pedig tiltakoznunk kell mind-nyájunknak, kik ismerjük a köte-lességünket. Amely nem lehet más: mint védelmére kelni jogainknak és szembeállni az erőszakkal: jöj-jön az bár a legmagasabb helyről és irányuljon az az állam legkisebb polgára ellen is.

— Háromszéki főispánság. Háromszéki vármegye hangulatát vázolja az alábbi levél, melyet az ottani főispánság ügyében intéztek lapunkhoz:

„A magas kormány egy látszik nagyon respektálja a kemény székelő koponyát, legalább a háromszéki főispáni székelő-ből tanúsított féltékeny magatartása erre enged következtetni.

Előbb Székely György nevét bocsájtotta világra s leste, milyen hangulatot szül ez a háromszéki közvéleményben; s látva, hogy nem valami jókedvvel fogadják, Brassóba küldötte, de kinevezetése-sével késik, mivel „valami Nagy György

nevű egyén“ veszélyezteti a kerületet. (Bizony jó szímatjuk van!) Azután Szent-iványi Miklóst a népszerű alispánt, majd Szentkereszthy Béla bárót, Vajna Miklós főjegyzőt stb. emlegették, míg végre elér-kezett egy konstruált főispánhoz gróf Hal-ler Jánoshoz. Mivel a napokban Szent-iványi alispán Budapestre volt fölcitálva, nem lehet tudni, ha vajjon nem az ő ajánlatára történt e kiválasztás; de annyi bizonyos, hogy valami jó arcot senki sem vág ehhez kerek Háromszéken.

Ismerettségnek nem igen örvend a gróf ur miközöttünk, de annyit tudunk róla nem egy forrásból, hogy Udvarhelyvár-megyében nem mindig a legjobb fát rakta a tűzre s így csodálni nem lehet, hogy fanyar hangulatot szült az ő küldetésé-nek híre.

Mondják még azt is: olyan a bánás-módja a grófnak, hogy azzal a megye mind a két kerületéből szerencsésen kibuktatja kormányának jelöltjeit, a mi, ha igaz, ak-kor csak örömmel várjuk a legelső alkalmat megragadjuk, hogy dobogó szívünkre öljük majd ömeltőségét.

Ugy látszik vágyik is erre a nemes gróf ur, mert a hét folyamán leutazik Seps-Szent-Györgyre, szétnézni: ha vaj-jon babérokat, avagy szuro töviseket te-rem-e számára Háromszék.”

— Lengyel Zoltán röpirata „A függetlenségi pártpolitikáról“ cím alatt Lengyel Zoltán egy érdekes röpiratot adott ki, amelyben a függetlenségi pártpolitika kötelességeit körvonalozza. A röpirat mind-végig a radikális függetlenségi politika érvényesülését követeli. S kívánja, hogy a függetlenségi párt menjen be a delegációba; a pártnak legyen saját lapja és legyen párt kasszája. Az érdekes röpiratban sok meg-szívelendő eszmét olvashatunk. Kapható csupán a Független Magyarország kiadóhi-vatalában 1 koronáért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, jan. 22.

Elnök: Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolva-sása után

Ugron Gábor szóval fel. A jegyző-könyvet jelen alakjában nem hiteltesítheti, mert oly határozat foglaltatik benne, amely nem szabályszerűen hozott. Elmondja a tegnapi esetet, meggyőződése szerint Lengyel Zoltánnal szemben az elnökség hibásan élt a házszabályokkal.

Kubik Béla: Visszaélt!

Gabányi Miklós: Erőszakoskodott.

Ugron Gábor: Kifogásolja a tegnapi szavazást, mert az elnök indítványát senki sem hallotta. Az elnök tölcserít csinált ke-zéből és úgy tette fel a kérdést, nagy zaj-ban. A kérdést a legnagyobb csendben kell feltenni. (Nagy zaj és ellentmondás jöbbről.) Ugy kell a kérdést feltenni, hogy azt hall-hassák a képviselők. (Felkiáltások jöbbről:

Hallottuk!) Ez a határozat szabályszerűen nem jött létre, ezért indítványozza, hogy azt a részt hagyják ki a jegyzőkönyvből. (Helyeslés balról.)

Kubik Béla: Elnöki erőszak és szabályszerűség.

Kubinyi Géza: Ott erőszakoskodnak mindig a baloldalon. (Nagy zaj.)

Kubik Béla: Ki erőszakoskodik itt? (Nagy zaj.)

Kubinyi Géza: Ott a maguk oldalán. (Elnök cseget.)

Elnök: Csendet kér.

Kubik Béla: Annak az oldalnak tes-sék mondani, ott zajonganak.

Elnök: Minden oldalon csendet kér.

Belitska Benjamin: A jegyzőkönyv-hez szól, Bizonyítja, hogy ők az elnök kér-dését hallották.

Gabányi Miklós: Megrendelt beszéd.

Molnár Jenő: Kirendelt fonográf.

Lovász Márton: Tisza huzta fel.

Belitska Benjamin: Igenis hallottuk az elnök kérdését és e szerint szavaztunk.

Molnár Jenő: Ki éljen úgy?

Lovász Márton: Egy csodálatos pre-cedenst lát a Lengyel-esettel kapcsolatban itt mind gyakrabban előfordulni és megho-nosodni: hogy az elnökség a legnagyobb zajban hozza a határozatokat. Ez a Tisza-kormány szüleménye. (Ugy van! Ugy van! balról, ellentmondások jöbbről.) Elmondja, hogy Dániel Gábor elnöklése idején diffikul-táltak egy határozatot, mert a Ház tagjai nem hallották a kérdést. Ehez hasonló eset volt a tegnapi is. Egyáltalában nem felett meg az elnök eljárása az alkotmányos élet-nek. A kérdést sem hallottuk. A jobboldal sem hallotta. Csak az elnök intésére állott fel. (Zajos ellentmondás jöbbről. Felkiáltá-sok: Ne gyanusítsion!) Csatlakozik Ugron indítványához.

Baross Jusztin: Kijelenti, hogy az el-nökség helyesen járt el, ezért ajánlja a jegy-zőkönyv eredeti szövegének elfogadását. (Helyeslés jöbbről.)

Tisza István gróf: A Lovász által felhozott esetben a Háznak egy határozat-ról, míg a mostani esetben a zajongók és engedeltenek megrendszabályozásáról van szó. Nagyon természetes, hogy ilyen esetek nem történhetnek csendben, mert akkor ilyen rendszabályokkal sem kellene élni. (Ugy van! jöbbről.)

Kubik Béla: A házszabályokhoz szól. A képviselőknak joguk van mindenkor a házszabályokhoz szólni. Hát az, hogyha va-laki a házszabályokhoz akar szólni, a mi-niszterelnök zajongónak és rendetlenkedő-nek mondja, az csak azóta van, a mióta ilyen pártelnöke van a többségnek, (Zaj.) hogy nem gyakorolja pártatlanság a jogot.

Elnök: Képviselet urat ezért rendre-utasítom.

Kubik Béla: Én meg fenntartom né-zetemet egy a pártelnök, mint az elnök urról.

Elnök: A jegyzőkönyvhöz többen már nem szólhatnak. Következik a szavazás. Felteszem a kérdést, elfogadjá-e a Ház a jegyzőkönyv eredeti szövegét Ugron indít-ványával szemben? (Igen! Nemi!) A kik el-

azonban mosolyog, nyájkodik, táncol és mulat. Mert mégis van abban valami éde-sen szédítő, hogy körülötte lebezel a fiatal-ság színe-java, mi a többi leányt csak mér-sékelen, szép sorjában táncoltatják, vagy egyáltalán észre sem veszik.

Az ünnepelt táncosnőben gyakran fel-ébred a gunyolódó kedv és még gyakrabban a szeszélyes elbizakodottság. Az első eset-ben kegyetlenül megszólja a „pihegő“ táncosnőket, a táncosokat, sőt csipős nyel-vecskéje még a vele foglalkozó fiatalokat sem kíméli; a második esetben pedig zsar-nok módon rendelkezik udvarával, paran-csokat osztogat, táncokat ad és visszavon, kiténtet és lesújt. Az ünnepelték közül való az omlatig táncosnő is, ki regéves pózban a táncosok vállára hanyatlik és úgy hur-coltatja magát.

A táncosok pedig túrnék, szenvednek és mulatnak, mert hátha az ünnepelt hölgy apja máltányolni fogja a buzgalmat és lankadást nem ismerő fáradtságot?

V. A hamupipőke.

Rendesen igénytelen külsejű, mérsék-elten ügyes táncosnő, kinek igen kevés ismerőse van a bálteremben. Lehet azonban bájos, mint a tavasz és a mellet szíven-délyes táncosnő, még sem veszik észre és nem máltányolják eléggé, mivel családjának tulszerény anyagi helyzete közismert; azon-kivül sem rang, sem kiváló társadalmi ál-lás, sem előkelő rokoni összeköttetés nem csábit a közlekedésre. E mellett még egy szembevetendő fogyatkozása van. Ugyanis vi-selkedése és öltözte is végtelentül szerény. Ha több merésze volna benne, ha modora elevebbé, öltözte kacérabb, kihívóbb, szóval ha mindenkép mutatósbabb lenne, akkor okvetlenül érvényesülne — legalább egy béli éjszakán.

TÁRCA.

Báli alakok.

Írta: Gyuszi

I. A martir gardedám.

Fény mellett az árnyék, az üde tavasz mellett a hervadó ősz, vagy fehér tél a mártir gardedám, kire nézve a legnagyobb béli éjszaka átvirrasztása is egy kinos kö-telesség, vagy szomorú robot. Amde a mártir gardedámok is kétfélék.

Az első csoport többnyire az anyákból és ritkábban a különösen együttérző hölgy-ronokból áll, kiknek merő aggodalom és kétségbeesés az éjszakájuk. Különösen jel-lezi őket az örökké nyugtalan, szorongó arc kifejezés és tétova pillantás, a melyben valami megindítóan bus riadság lappang. Minden tánc előtt rettegnek, hogy: na, most nem viszik a leányt! — más alkalommal pedig az ejti őket kétségbe, hogy talán tul-sokat is táncol a gyerek. Ha ülni hagyják a leányt, együtt szenvednek vele s átérzik a mellőzöttség minden keserűségét és győlt-rő szűgyénét. Mikor pedig a kis bálozónak na-gyon is kijut a táncból, csendesen sopán-kodnak, hogy: ugyan pihegy már, meg fog ártani, belebetegszel, menjünk hazá! Hanem zért ott maradnak a legutolsó ujrászás és mikor végre mégis hazamennek, hát úgy érzik ma-ukat, mintha valami fásztót, de győzedelmes ütközetből kerültek volna vissza.

Különbek ők azok, a kik szigorúan ellenőrzik a fagyaltetést, a limonádét me-legen hozatják és hazamennekor tömérék gallérba, sálba és kendőbe bonyálják a bá-lozó leányt.

A második csoport ritkán az anyá-

nak, többnyire azonban a nagynéninek és más távolabbi hölgyrokonok, esetleg a nyi-mamák közül kerül ki. Leggyakrabban si-mára fésült fejtű alakok, kiknek ódivatu öltözéke az őz tompa, hervadó színeire emlékeztet. Az első táncokat még éber fi-gyelemmel kísérik, sőt néha egy pár vidám szót is ejtenek.

Az első négyesnél azonban a pillantásuk már melázza, szórakozottan kószál szerteszét és éjféli felő úgy érzik, hogy leg-szívesebben elaludnának ott tlőhelyükben.

Éjféli után kis ideig még hősies erővel küzködnek az álom ellen; de a tartásuk görnyed, fejtű lekonnyul, arcuk közönyös, fáradt, unott és szempillájuk minduntalan lecsukódik. Ha ilyenkor hazamennek, már a kocsi-ban rákezdik a szundikálást; ha el-lenben pirkadásig ott maradnak, akkor lan-kadian csuklanak össze, vagy pedig egészen megmerevednek. Mindkét esetben mintául szolgálhatnak az apathikus megadás, vagy önfeláldozás szobrához.

II. Az agilis gardedám.

Lehet mama, nagynéni, vagy más hölgyrokon is, azonban minden esetre élénk kedélyű hölgy, kiben adott alkalommal ugyancsak felszabadul az elszunnyadt ifju-kori pajzosság és elevenség. Öltözéke le-hetőleg divatos, olykor szinte kacér árnya-lattal, feje csinos, arca mosolygó, nyájas és biztató. Már a belépésnél sasszemekkel méri át a terepet s lehetőleg a legjobb helyre, vagy legalább is annak a közelébe vezet-teti magát. Aztán szemügyre veszi a tár-saságot. A többi hölgykísértőt egy rövid áttekintéssel elintézi; a bálozó hölgyeket pedig kicsit huzamosabban szemügyre veszi; olyanformán villan át rajtuk a pil-lantása, mint a gladiátoré az ellenfélen, mielőtt összemérné vele az erejét.

Végre pillantása megpihen a táncosok tömegén. Mialatt magában villámgyorsan osztályoz, csoportosít, kiválaszt, lebírál, fölmér, összehasonlít és következtet, kifelé csak úgy sugárzik, mosolyog, biccent, sőt kacérkodik is. Bátorító tekintet vet a fiatalokra, hívja, dicséri, buzdítja és simo-gatja őket a pillantásával. Aztán mozgékony, beszédes és szóval is, mozdulattal is mindenkép előtérbe helyezi a leányt. Apró fondorlatoktól sem riad vissza s hadvezéri ügyességgel vezeti a támadást a táncosok csoportja ellen.

Mindig tudja, sőt szinte ösztönszerű-leg megérzi, mikor lépjen közebe bátorító szóval és mikor vonuljon diszkrét halga-tással félre. Ha kell, irányítja a társalgást, vagy hallgatásra int, elémkedik, tréfál és hizeleg. Rendesen nem vész kárba a fá-radsága, mivel leánya, vagy védené sokat táncol; de az is megtörténik, hogy ő maga sokkal jobban mulat; mert vannak fiatal-emberek, kiknek a tömjénezés mindennél előbbrevaló, még ha hervadt ajakról is száll feléjük.

III. A jérfi gardedám.

Ha unoka fivér, vagy fiatalabb nagy-bácsi a gárdirozó, akkor legfőbb kötelessé-gének tartja táncosokról gondoskodni. A legrosszabb esetben ő robotolja le a gárdi-rozott hölgygyel az összes táncokat.

A férj a gardedám szerepében külön-félékpen viselkedik. Első szerelmes, vagy udvarias, ki mindig a felesége körül for-góldik, apró figyelmességekkel halmozza el, sőt néha egy-két táncra is felkéri. Aztán ismeretes s mogorva, ki haragos ábrázattal huzódik meg valamelyik sarokban. Mogor-vaságának főoka néha a féltékenység, sok-kal gyakrabban azonban a tömérék báli kiadás. Végül vannak a kedélyesek, kik za-

vartalan ötvágygyal és boldog meglege-dettséggel telepednek le az étkező asztalhoz, vagy a kártyázók közé.

A gárdirozó apákat szintén a mogor-vák, vagy a kedélyesek osztályába sorolha-tom. Elonyészó kisebbségben akadnak köz-títek ugynevezett figyelmesek is, kik idejők javarészt a bálteremben töltik, míg a töb-biek többé-kevésbé sorsára hagyják, vagy a jobbik esetben ismerőseik jóindulatára bízzák a leányt. A figyelmes apának min-den zsebe szülvőva van apró töltete kellé-kekkel, a melyekkel néha ismeretlen höl-gyeknek is szolgál. Néha már majdnem el-bőbiskol ő is, de a mint megragadottan ösz-szeszognak mögötte a gardedámnénik, hogy: — Milyen figyelmes, jó apa!

Azonnal gavallérosan kihuzza magát és ha kell, hűségesen kitart őrhelyén kivi-lágos-kiviradtig is.

IV. Az ünnepelt táncosnő.

Ő maga lehet szép, csinos, kedves, szellemes és kitűnő táncosnő, vagy pedig mindennek az ellenkezője; az édesapja azon-ban mindenesetre előkelő társadalmi állású, vagy legalább tekintélyes vagyonnal rendel-kező uniember. A leánynak rendesen egész udvara van. Egy kőrtáncáért négy-öt táncos versenyez, a kik majd eloladvának a szere-tetreméltóságtól, különösen ha az apa vélet-lenül feléjük pillant, vagy esetleg figyelem-mel kíséri őket.

Az ünnepelt táncosnő viselkedése most már attól függ, hogy milyen mértékben okoskodó természet és mennyire csiszoltak az érzései. Ha elfogult és tisztán csak ma-gának tulajdonítja a sikert, akkor sugárzik, ragyog, nevet és diadalmaskodik. Ellenkező esetben — a mi csak bizonyos koron tul és akkor is elég ritkán fordul elő — ben-szöleg lenézi az egész toladódó hadat, kifelé

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

— a tanácsháza alatt —

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiúöltöny 1 frt 50 krtól.
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve
kapható csakis a Tanács alattaház.

fogadják, álljanak fel. (Az egész kormány-párt feláll.) A többség tehát elfogadja a jegyzőkönyv eredeti szövegét és így azt hitelesítettnek nyilvánítom.

Gabányi Miklós: Rámába teheti.

Elnök: Előterjeszti a beérkezett irományokat, köztük Lengyel Zoltán lemondását a bíráló bizottsági tagságról, kérdve: elfogadják-e azt a Ház.

Felkiáltások balról: Hát ez már megint micsoda.

Gaál Sándor: Lipótmezőre az ilyen elnökkel.

Holló Lajos: Miféle szószálhasogatás.

Elnök: Bocsanatot kérek, de önök egyszer helyeslik az én intencióm alapján követett eljárásomat, mások meg kétségbevonják, így kénytelen vagyok a házszabályokhoz alkalmazkodni és annak 25. §-a értelmében felteszem a kérdést, tudomásul veszi-e a Ház Lengyel Zoltánról a bizottsági tagságról való lemondását, (Igen! Nem!) A kik tudomásul veszik, álljanak fel. (A többség feláll.) A Ház tehát tudomásul veszi a lemondást.

Gabányi Miklós: Eljen az elnök!

Elnök: Napirend előtt Visontai Soma képviselő urnak adtam szót.

Visontai Soma: A miniszterelnök a gyűlekezési jogról szóló rendeletével foglalkozik, a melyet mint belügyminiszter becsajdított ki nemrégiben. Hosszan foglalkozik a parlamentnek ez irányban tanúsított véleményéről és magatartásáról egy negyedszázadra menve vissza. Fejtegetései odakonkludálnak, hogy a miniszterelnök már eddig is, rövid szereplése óta illuzóriusnak teszi a gyűlekezési jogot. Mert hiszen mit mond a kibocsátott rendelet: Nem akarja korlátozni az akció képességet, vagy a gyűlekezési jog szabadságát, de olyan helyeken, ahol az a közbiztonságot veszélyeztetné, ott határozottan tiltja és ezért minden felelősséget magára vállal. Nos hát ezzel semmivé teszi az egész jogot. Mert ez olyan, ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes. Olyan kaptam, a melyre minden csizmát felhuzhatunk.

Felkiáltások balról: Ez a frivol ürügy!

Visontai Soma: A kibocsátott törvényt tehát a jelen formában és értelmezésben elfogadni nem lehet. (Ugy van! a balon.)

Maróthy László: A mentelmi bizottság elnöke: Előadja a mentelmi bizottság jelentését, mely a többiek közt azt mondja, hogy az elnök a rendreutalás előtt figyelmeztette Lengyelt. (Viharos zaj a balon.)

Felkiáltások balról: Hazugság! Nem igaz!

Maróthy László: Lengyel Zoltán még a tegnapi meghívott mentelmi bizottsághoz, de ott meg nem jelent. A bizottság tekintve, hogy Lengyel képviselő már egyszer a Ház megkövetésére volt ítélve, ez utóbbi rendellenkedése, melylyel a parlament tanácskozási rendjét zavarta, most már súlyosabb elbírálás alá esik és ezért jegyzőkönyvi megrovásra és az életnek a kerületében való plakátrozására ítélte. (Helyeslés jobbról, zajos ellentmondás balról.)

Holló Lajos: Gyönyörű dolog.

Gaál Sándor: Ki fizeti a költséget?

Elnök: A bizottság határozata felett a Ház egyszerű szavazással dönt. (Holló felsiet az elnöki emelvényre és egy ívet ad át az elnöknek.)

Egy hang jobbról: Holló ur!

Holló Lajos: (A lépcsőről kiált.) Mi baja !!!

Elnök: Husznál több képviselő aláírásával zárt ülést kértek. (Mozgás jobbról.) De mivel a szavazásra már a kérdés feltételezett, előbb ezt kell elintézni. (Ugy van jobbról. Viharos ellentmondások jobbról.)

Holló Lajos: A házszabályokhoz kérszót. (Viharos ellentmondások jobbról.)

Kubinyi Géza: Nem lehet!

Kubik Béla: Micsoda beszéd ez!

De nem képes arra, a mi pedig sok bálozó lány sikerének egyedüli titka, hogy egyéniséget megamisítja és kiforgassa rendes mivoltából.

Ő az, aki sohasem ejt el szellemes megjegyzéseket a legvadabb kórtánc közben; a merész bókora, (ha ugyan kap) nem felel meg merészebb visszavágással; a kényszerítést soha sem viszonozza; aztán nem tartja kötelességnek felíg a cigányra dőlve táncolni és nem dudolja a kedvence nótáját, akármilyen szívtépően huzzák.

Megfőrténik, hogy egyáltalán nem vesznek tudomást az ottlétről; úgy elnéznek fölötté, mintha jelen sem volna. Ilyenkor kimondhatatlan gyötrelmeken megy keresztül. Csak úgy lüktet benne a fájdalom szűgyenezése azon ostoba előítélet miatt, mely a táncosnőt a táncosok szexuális kizsálgatás, szégyenteljes dolognak minősíti az ülést. Az arca lángol, a feje zug és legrsivebben sirva futna ki a tereméből. Néha nem is mer felpillantani, nehogy kicsorduljon a könnye.

Tetőzi keserűségét a mama nyugtalansága, ki gondolatban kiátkozza az összes rendezőket, a lusta táncosokat és a többi kacér teremest, akik lám, hogy mulatnak! De ez nem elég, mert még ezenfelül gyakran igazságtalan szemrehányásokkal is halmozza el a leányt.

Ha valamelyik szamaritánus hajlandóságu rendező megkönyörül rajta és felkéri egy kegyelem tourra, vagy pedig fölöncsip egy áldozatkész táncost és odahurcolja hozzá, a leány hálás fölmagasztottságtól sugárzó arccal vegyül a táncolók közé.

Ha azonban a mulatni-vágyásnál erősebb benne a dac és önértzet, akkor nagyon, de nagyon szűgyeli magát, mikor észreveszi a rendező dühös kapacitálását, a kismélt áncos még dühösebb ellenkezését és nem épen dicsteljes odahurcoltatását és megelégtelve a mulatságot, hamarosan elhagyja a báltermet.

Holló Lajos: A zárt ülésnek azonnali elrendelését követeli. (Nagy zaj jobbról.)

Elnök: Ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a kérdést már feltette.

Okolicsányi László: Szintén a zárt ülést követeli. (Zaj. Elnök hosszan csemet.)

Tisza István gróf: Késégtelen, hogy 20 képviselőnek joga van zárt ülést kérni.

Kubik Béla: Vigyázzon, mert megint lapsus lesz. (Nagy zaj jobbról.)

Tisza István gróf: Amde ha már a szavazási processus folyamatban van, azt megakadályozni nem lehet. Erre van precedensünk még Szilágyi Dezső házelnöksége idejéből. Ezért az elnök eljárását helyesli. (Hosszantartó nagy zaj balról. Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Felteszi a kérdést. Elfogadják-e a Ház a mentelmi bizottság határozatát? (Igen! Nem!) Akik elfogadják álljanak fel. (Az egész kormány-párt, a kormány-nyal, valamint a Kászino-párt Andrássy Gyulával feláll.) A többség tehát elfogadta a bizottság határozatát. (Folyton tartó nagy zaj balról.)

Gaál Sándor: Ki fizeti a költségeket?

Elnök: Következzen a napirend, az ujoncmegajánlás... (Nagy vihar tör ki erre a baloldalon. Többen felugrálának helyeikről.)

— Hát a zárt ülés?

— Azt is elakarják sikkasztani!

— Ez már mégis csak sok!

Kubik Béla: Micsoda gubó az ott! Nem tudja mi a kötelessége. Le kell piszkálni onnan. (Hosszas zaj, elnök folyton csemet.)

Elnök: Engedelmet kérek képviselő urak igazán tévedésből történt az egész. A zárt ülést elrendelem, előzőleg az ülést tíz percre felfüggesztem. (Szűnet.)

Zárt ülés.

Szederkényi Nándor: Konstátálja, hogy Lengyel Zoltánnal durva erőszak történt és Kovács Pált pedig szólásszabadságában korlátozta az elnök.

Penczel Dezső: Védi álláspontját.

Ivánka Oszkár: Kéri a jelenlévők megszámllását és konstátálja, hogy a jobboldal tündetőleg kihúzódott a tereméből.

Elnök: Az ülést felfüggeszti, mert a Ház nem határozatképes.

Buzáth Ferenc: Szintén támadja az elnök eljárását.

Csávolszky Lajos: Kéri újból a jelenlévők megszámllását.

Elnök: Újból felfüggeszti az ülést.

Szünet után: Ismét konstátálják, hogy nincsenek negyvenen, mire újból szűnet következik.

A szűnet után elnök újból megnyitja az ülést.

Okolicsányi László: Hiszi, hogy a mentelmi bizottság eljárása, csak emeli Lengyel Zoltán népszerűségét választóinál.

Gróf Károlyi György: Igen a csizmadiánál!

Okolicsányi László: A csizmadiák ép oly hasznos polgárai a hazának mint bárki.

Bartha Miklós: Hát Nagy Károlyban csupa főhercegek a választók?

Nyílt ülés.

Lengyel Zoltán: Személyes kérdésben kér szót. Kötelessége kijelenteni, hogy a csizmadiák ép oly becsületes polgárai a hazának mint bármelyik gróf.

Ezután egy negyed 4 órakor az ülés véget ért.

A mentelmi bizottság ülése.

Lengyel Zoltán megnyitése.

— Express tudósítás. —

Budapest, jan. 22.

A mentelmi bizottság tegnap délelőtti ülést tartott Lengyel Zoltán ügyében, melynek lefolyása a következő:

Szivák Imre elnök: Az ülést megnyitván, mindenek előtt bejelenti, hogy a Ház elnökének átirata még nem érkezett be. Kérdést intéz tehát a bizottság tagjaihoz, vajjon bocsátkozzanak-e addig az ügy tárgyalásába.

Zichy Aladár gróf: Olay Lajos és Szatmári Mór ellenzik a formális tárgyalás megtartását addig, a míg az átirat be nem érkezik. Kubinyi Géza, Angyal József és Radanovics György hozzászólása után elnök az ülést a képviselőház átirata beérkezéig felfüggeszti. A szűnet alatt a képviselők privát beszélgetések rendjén is élénk eszmecserét folytatnak a napirenden levő tárgyk felett. Időközben megérkezett az elnöki átirat, a mikor is Szivák Imre a mentelmi bizottság ülést újból megnyitottnak nyilvánította és felkérte Maróthy László előadót az ügy előterjesztésének megítélésére.

Maróthy László mindenk előtt felolvassa az elnöki átiratot, azután ismerteti a tényállást, utal arra, hogy Lengyel az elnöknek háromszori rendreutalása után is feleselt. Tekintettel arra, hogy Lengyelnek hasonló ügye már volt a bizottság előtt és akkor a bizottság javaslata alapján a Ház ünnepélyes megkövetésére ítélte a mentelmi bizottság ülést újból megnyitottnak nyilvánította és felkérte Maróthy László előadót az ügy előterjesztésének megítélésére.

Szivák Imre elnök bejelenti, hogy Lengyel Zoltánnak meghívott küldött a mi ellen Lengyel a Ház ülésében fel is szólalt az elnök azonban igazolta eljárásának helyességét, a mely az eddigi gyakorlatnak is megfelelt, minthogy Lengyel már tegnap megmondotta, hogy a bizottság előtt meg-

jelenni nem fog, nézete szerint a bizottság folytatja tárgyalását.

Ezután Kubinyi Géza szólalt fel, ő nem elégszik meg az előadó javaslatával, ha valaki rendszert csinál abból, hogy nem hajlik meg senki és semmi előtt, ez súlyos természetű dolog, itten semmi elnézésre nincs ok, utal arra, hogy Lengyel már előre bejelentette, hogy a mentelmi bizottságnak engedelmessé nem fog. Inditványozza, hogy Lengyel Zoltán tíz egymásután következő ülésről való kirekesztése iránt terjesztessék javaslat a Ház elé.

Zichy Aladár gróf: Szerinte teljes objektivitással kell elbírálni az ügyet, kell kutatni, hogy mikor történt az engedelmesség. Ugy látja, hogy Lengyel addig, míg az elnök a 251. §. alkalmazta, engedelmességet nem követelt el. Maga az elnök is csak rendreutalásról tesz említést. A mi azután történt, nem képezi tárgyát a mentelmi bizottság tanácskozásának.

Olay Lajos inditványozza, hogy Lengyel a Ház ünnepélyes megkövetésére ítéltesse.

Szatmári Mór: Joga volt Lengyelnek szólni és ha történt valami, az csak az lehet, hogy Lengyel az elnöki figyelmeztetést és rendreutalást kritizálta és az ellen szólt, a mit a házszabályok nem engednek meg, de ez magában véve semmi esetre sem olyan súlyos eset, a mely a letartóztatásról is megokolhatja olyan szigorú retorziót, a minőt Kubinyi Géza ajánl. Nézte szerint csak a legenyhébb eljárás alkalmazható Lengyelrel szemben, azért csatlakozik Olay inditványához.

Radovanovics György azt tartja, hogy itt csak a retorzió mértékéről lehet szó. Figyelmezteti arra, hogy a kizárás a legsúlyosabb büntetés. Fordulhatnak elő súlyosabb esetek, mint a minő most a Lengyel Zoltán, tekintettel azonban arra, hogy Lengyel már hasonló ügyben büntetve volt, hozzájárul az előadó javaslatához.

Kabos Ferenc csak az elnök ellen való engedelmesség szempontjából bírálja el a dolgot. Ez az engedelmesség flagrans módon történt. Az előadó javaslatát teszi magáévá.

Angyal József azt tartja, hogy a mostani viszonyok között szintén az előadó inditványát fogadja el.

Tordai Károly, Bogyai Máté az előadó inditványa mellett szólnak fel.

Barcsay Domokos kijelenti, hogy az ő vélekedésének a Kubinyi Géza inditványa felel meg.

Ezután az elnök szavazás alá bocsátotta a kérdést. Először gróf Zichy inditványát teszi fel szavazásra, mely szerint Lengyel semminemű büntetésben ne részesüljön. Ezt a bizottság többsége nem fogadja el.

Végül az előadó inditványát a nagy többség elfogadta.

Mikor a tábla felületes.

— Főtárgyalás. —

(Express tudósítás.)

Budapest, jan. 22.

Érdekes ügyben döntött tegnap a budapesti büntetőtörvényszék Oláh András elnökele alatt.

Három évvel ezelőtt történt, hogy Grósz Jenő budabicskei lakos a 2400 korona értékű, ládákba csomagolt ruha- és selyem árakat átadta Greif vállalkozónak és a feleségének megörzés végett. A Greif házaspár ennek a megbízásnak megfelelt egyideig, később azonban az árú kez alatt eladta 200 koronáért Roth Gyula ceglédi kereskedőnek. Mikor Grósz ezt megtudta, Greif Antal és feleségét sikkasztás miatt, Roth Gyulát pedig orgazdaság miatt jelentette föl.

A büntetőtörvényszék megállapította a sikkasztás és az orgazdaságot, a számos enyhítő körülményt figyelembe véve, azonban vétségnek minősítette az esetet. A Greif házaspárt egyenként négy-négy hónapi, Roth Gyulát pedig két hónapi fogságra ítélte. Elrendelte egyttal — és ez a fő — hogy a lefoglalt 2400 korona értékű ruháment az életének jogerőre emelkedése után adják ki a panaszosnak.

A vádiottak az ítéletet megfellebbezték és a királyi ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy Roth Gyulát az orgazdaság vádjá alól fölmentette, egyebekben pedig a törvényszék döntését minden tekintetben helybenhagyta. Az ügy felkerült a kúria, és a legfelső bíróság benyújtott semmisségi panaszt elutasította.

A büntetőtörvényszék a mai napra tűzte ki a már jogerős ítélet kihirdetését és ekkor előállott az az operetterszerű eset, hogy a jogerős ítéletre támaszkodva, egy panaszos, mint a fölmentett Roth Gyula azt kívánta, hogy neki adják ki a lefoglalt árú.

Dr. Keserő Lajos királyi ügyész azt inditványozta, hogy ne adják ki az árú egyiknek sem, hanem terjeszszék föl az íratokat a királyi táblához az ítélet rendelkező részének pótlása végett. A panaszos azt mondja, hogy őt illeti meg az árú, mert hiszen a jogos tulajdona, Roth viszont azt mondja, hogy őt nemcsak az orgazdaság vádjá alól, hanem ennek következményei alól is fölmentették, tehát a birtokában talált tárgyak őt illetik meg. Itt tehát világos döntés kell.

A törvényszék visszavonult és fölrái tanácskozás után igazán fényesen oldotta meg a gordiuszi csomót. Kimondotta, hogy a tárgyakat a panaszosnak adja ki, mert igaz ugyan, hogy a tábla Rothot az orgazdaság vádjá alól fölmentette, azonban a törvényszék ítéletét egyebekben helybenhagyta.

A törvényszék az alapperben úgy határozott, hogy a lefoglalt cikkek a panaszost illetik meg, nyilvánvaló tehát, hogy a tábla ezen a rendelkezésen nem változtat-

tott, mert ha szándéka lett volna ez, akkor annak kifejezést is adott volna.

A királyi ügyész a törvényszék határozatát tudomásul vette, Roth ellen felfolyamodást jelentett be, mivel szerinte egy fölmentett embert nem lehet azzal sújtani, hogy a megvett árú másnak adják ki.

Az ügyész azt inditványozta, hogy a tárgyakat a felfolyamodás dacára is adják ki a panaszosnak, mert a jogerős ítéletet végre kell hajtani és csak birtokon kívül van helye a felfolyamodásnak.

A törvényszék elfogadta a felfolyamodást és a míg a tábla nem dönt véglegesen, addig a tárgyakat letétben tartja, mivel abban az esetben, ha a tábla még sem fogadná el a törvényszék álláspontját, akkor a kiadás után a törvényszék nem rendelkezhetne többé a letéttel és így azt nem is adhatná oda Rothnak.

Elfoglák a posta-rabló-gyilkosokat.

— Express tudósítás. —

Budapest, jan. 22.

Január 5-én este 8 és 10 óra között a rétsági pusztán (Vác közelében) ismeretlen tettesek megtámadták a postajáratot és miután meggyilkolták Czillik János postakocsist és a vele utazó Szatler János földmivest, kirabolták a postakocsit, a melyben 3350 korona készpénz volt két darab pénzeslevélben.

A fővárosi rendőrség és a rétsági, váci és balasgyarmati csendőrség széleskörű nyomozást indított a rablógyilkosok kinyomozása és kézrekerítése érdekében, de a vizsgálat mindezekig nem járt semmiféle eredménnyel.

A rétsági pusztán elveszett a gyilkosok nyoma és a csendőrség minden fáradozása, minden lelkiismeretes buzgalma kárba veszett.

Végre ma reggel táviratot kapott a fővárosi rendőrség Balassa-Gyarmatról, az ottani csendőrségtől. A kimerítő távirat jelenti, hogy a gyarmati csendőrség letartóztatott két földmivest, a kiket alapos gyanu teruel, hogy ők követték el a rétsági rablógyilkosságot. — A letartóztatás feljelentés folytán történt.

Ugyanis egy rétsági paraszt jelentkezett a gyarmati csendőrnél és azt mondta, hogy a szomszédja tegnap összevesszett a fivával, aki kőműves és veszekedés közben az öreg így fakadt ki:

— Elhallgass kutyá! Tudod, hogycsak egy szavamba kerül és megtudja a világ, hogy ki ölte meg a rétsági postást, meg az utitársát.

A csendőrség azonnal letartóztatta a besugárzottan megjelölt kőművest és annak egyik barátját. A letartóztatottak nem tudnak alibit igazolni a gyilkosság idejét illetőleg.

Kinyomozta azt is a vizsgálat, hogy a tett elkövetésével gyanúsított egyik kőműves — bár szegény ember — a rablógyilkosság utáni napon 1000 koronát fizetett a Rétsági takarékpénztárnak egy régi adóssága fejében. Az illető nem tudja megmondani, hogy hol szerezte a pénzt.

Több mint valószínű ezek után, hogy a gyarmati csendőrség a két kőműves személyében az igazi rablógyilkosokat kerítette kézre.

A feljelentő megkapja a magyar királyi postakincstár által a gyilkosok fejére kifizített 1000 korona jutalmat.

Meghívó.

A kolozsvári függetlenségi és 48-as (Kossuth-párt.)

e hó 24-én d. e. fél 11 órakor

a Biásini-szálló éttermében

gyűlést tart

melyre a párt tagjait ez uton hívjuk meg.

Kolozsvár, 1904. január hó 21-én.

Dr. Kecskeméthy István, Dr. Papp József, elnök. titkár.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 23.

A demokrácia haladása.

Kolozsvár, jan. 23.

Egy főherceg szerelmes volt egy polgári származású leányba, feleségül akarta venni és szerelméért meg akarta hozni azt az áldozatot, hogy ott hágy minden címet, rangot, lemond főhercegi rangjáról és fölvesz valami grófi vagy bárói címet. Amikor áldozatról beszélünk, akkor azt természetesen a főherceg szempontja szerint értjük. Egy főherceg részéről mindenesetre áldozat, ha lemond rangjáról és címeiről. Lemond arról, hogy a katonai őrség fegyverbe lép, ha arra jár. Lemond arról, hogy tömjénezze mindenhol, ahol megjelenik. Lemond arról, hogy őt felsőbb lénynek tekintés, aki fölülte áll mindenkinek és egy fejjel magasabbnak látszassék, mint más ember fia. Szóval: van miről lemondania.

A természetes felfogás szerint azon-

ban semmi csodálni való nincs azon, hogy Ferdinánd Károly ilyen — ránézve nagyhorderejű — lépésre akarta magát elhatározni. Végre is egy egész életnek a boldogsága ér annyit, mint az, hogy fegyverbe lép az őrség és a világ őt olyan teremtet lénynek tekintse, amilyenek őt magát nem tartja és amilyenek azok, akik benne csak az embert látják, szintén nem tartják, nem is tarthatják. Ő is tudja, mi is tudjuk, hogy benne is csak olyan emberi vér kering, mint valamennyiünkben. Ha meghal, senkiől sem különbözik. Csak úgy oszlik föl elemeibe, mint mi mindannyian s ha megöregszik és tisztában lesz egészen a dolgokkal, szomoruan látja be talán, hogy a tömjénfűt és a „Gewerh heraus“ között eltöltött élete a hiúságának megfelelő ugyan, de igazi boldogságot nem nyújtott neki. És így életének bizonyos korszakában a tisztá öntudat a szemlélt pillanataiban irigylly a kis hivatalnokot is, aki szíve vágáit követheti és így rendezheti be az életét, amint természetének és hajlamainak legjobban megfelel.

Ez azonban kevésbé érdekli az emberiséget általában. A minap még meglehetősen nagy szürrealizistika jelentőségű volt. A világ mindig kíváncsi, hogy lesz-e megint egy ugynevezett messalliance és a kíváncsiságot ki kell elégeitni. Holnap, holnapután már mindeuki napirendre tér a csalog felet és nem kérdezi senki, hogy a főherceg miképpen érzi magát a lemondás után. Az ő dolga, hogy megelégedjék azzal, a miszületésével fogva osztályrészt jutott neki. Ha boldog: neki jó. Ha boldogtalan: neki rossz. Végre is sok volna talán a sorstól, ha valakit annyira kitüntetne, hogy főherceg is legyen és boldog is legyen. Ez a két fogalom — úgy látszik — ég és föld távolságra esik egymástól.

Ami azonban ma is érdekes és valószínűleg mindig érdekes lesz, az nem más, mint az a kérdés, hogy miért történik annyi nem egyenrangú házasság épen a Habsburgcsaládban, amely a legbüszkébb európai uralkodó családok közé tartozik? Talán mégis a családi, ugynevezett házi törvényekben a hiba? Csak utalunk arra, hogy Henrik és János főhercegek szintén nem egyenrangú házasságot kötöttek; hogy gróf Lónyayné lemondott főhercegi rangjáról; hogy Luiza hercegnő megszökött hazulról; hogy Lipót Ferdinánd főherceg, szász királyi herceg ott hagyott címet, rangot, polgári nevét vett fel és nőül vett egy színésznőt.

Az udvari életet nem tartották mulatságos életnek és inkább akartak boldogok lenni, mint nagyurak. Mégis úgy lehet, hogy azok a házi törvények ellenkeznek a természettel és vagy azoknak kell pusztulniuk, vagy pedig megsemmisül az, a ki azokkal ellenkezésbe jut. Nem lehet egészséges az olyan törvény, a mely a természettel ellenkezik. Vagy nem lehet egészséges olyan ház, a melynek e törvénye a természet törvényeivel ellenkezik.

Mégis a demokrácia haladását jelenti ez a legújabb udvari affér. Eddig nem sokra tartották „odafenn“ a polgári leányokat. Ha egy főherceg szemet vetett rá, vagy megelégedett az udvarlással, vagy lemondott róla, de feleségül nem akarta venni. Most becsüljük odafönn is annyira a polgári nőket is, hogy vagy feleségül veszik őket, vagy lemondanak róluk. Az pedig mindesetre jelentős haladás.

— (Hazai párpártolás.) A földművelésügyi minisztérium gazdasági tudósítói által 1902. december 3-án Budapesten tartott kongresszuson egyebek között a hazai ipar gyakorlati támogatásának és a nép között való terjesztésének kérdése is tanácskozási tárgya volt. A tanácskozás eredményeképpen a gazdasági tudósítók készséggel felajánlották ez irányban közreműködésüket s elhatározták, hogy a saját hatáskörükben minden lehető el fognak követni, hogy a hazai gazdalkodóknak a versenyképes hazai iparcik

leirata.) 7. Szabó és cipész szabászati tanfolyamok. (Keresk. min. ur. 81573. sz. leirata.) 8. Ajánlott postai küldemények átvételével megbízottak személyazonosságának igazolása. (Keresk. min. ur. 60444. sz. leirata.) b) Társamárak megkeresései: 9. A vidéki pékár vasárnapi munkaszünete. (Az aradi társamár 2463. sz. átirata.) 10. A hitel-szövetkezeti visszalés megállapítása. (A debreceni társamár 19024. sz. átirata.) 11. A gyümölcspálinka-essenciák árusításának korlátozása. (A debreceni társamár 5071. átirata.) 12. Házi cukor és szaszgyártás fejlesztése. (A temesvári társamár 5071. sz. átirata.) c) Hatóságok, társulatok stb. átiratai: 13. A cikói szamosi komp díjazásbálya. (Szilágymegye 2419. sz. átirata.) 14. Belépés az „Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés-be. (A végrehajtó bizottság felkérése.) 15. Adományok iránti kérés. (A Magántisztviselők Orsz. Nyugdíj-Egyesületétől.) 16. Országos iparpártolási bank létesítése. (A Magyar Védő-Egyesület javaslata.) 17. Kereskedelmi ünlők kijelölése. (A kolozsvári kir. törvényszék megkeresése.)

— (A kézdívársárhelyi függetlenségiek.) Lapunk egyik közelebbi számában megemlékeztünk a kézdívársárhelyi függetlenségi és 48-as kör rendezévi közgyűléséről. Tudósításunkra a tegnapi posta alábbi sorokat hozta, néhány ottani elvtársunk tollából:

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapja legutóbb megemlékezett a kézdívársárhelyi függetlenségi és 48-as kör elnök-választásáról s azon harcról, melyet az új elnök cím-áltoztató indítványa előidézt. Ezzel kapcsolatban azzal gyanúsítottunk meg mi, — kik az indítványt elleneltük — hogy Ugronisták vagyunk.

Bár névleg nem említettünk meg, de köteleseggem tartom úgy a magam, mint társaim nevében ezen állítás ellen tiltakozni, mert mi, midőn a „Kossuth“ név betoldása ellen küzdöttünk, nem azért tettük ezt, mintha Ugronisták volnánk!

Isten mentsen ettől — nem, hanem tisztán elvi szempontok, gyakorlati tekintetek s azon körülmény folytán, hogy Kézdívársárhely amúgy is mindig Kossuth-párti volt, így szükségesnek címet s így alapszabályt is változtatni, épen a városi képviselő választás küzdelme előtt.

Jóleső örömmel vesszük tudomásul e nyilatkozatot. Mi a kézdívársárhelyi igazi függetlenségi érzelmeiben sohasem is kételkedtünk. És nem is a kézdívársárhelyi tömeggyökeres választó polgárok elvűségét vontuk kétségbe, midőn sajnálattal vetők tudomásul, hogy a Kossuth nevet a kör címébe nem vette be; csakis az ellen az egy pár, tényleg nem tiszta függetlenségi egyenlőség sajtáságos viselkedését tettük kritika tárgyává, kik a Kossuth név hallatára extázisba estek és kézzel-lábbal tiltakoztak az ellen, hogy a dicő Kossuth névvel tegyék ragyogóbbá a kézdívársárhelyi függetlenségi és 48-as kör találat.

— (A jurista piknik.) A múlt szombatról elhalasztott jurista pikniket, e hó 27-én tartják meg a New-York szálló földszinti termeiben. A kolozsvári bíróság tagjaiból és ügyvédekéből alakított rendező bizottság élén dr. Gidófalvy István és br. Szentkeresztly Zsigmond elnökök, dr. Jékely Dániel, dr. Mihály József és dr. Papp József alelnökök állanak.

— (A mai fehér-estély.) Tehát ma este. A fehér ruhába bujartott s álarcban megjelenő hölgyek nagy seregben fognak fölvenni a Vigadó nagytermében és megkezdődik a zaj, a lármá, a tréfa, a mulatóság, — mind-mind a házbérlőkre szorult szegények javára. S míg itt is, ott is folyik majd a móka, vice, addig amott párolgó teát szűrőszűtünk, egy más sorokban a kártyát is osztjuk, ha kedvünk tartja. Pontban éjfélkor lehull az árca és szemtől szembe láthatjuk barátainkat és ellenségeinket, a kikkel eladdig jó igazságmondhatunk egymásnak. Szóval nagy lézen a vigasság ma este a redout ódon termeiben. . . .

— (Az „Egyetemi-Kör“ közgyűlése.) Az „Egyetemi-Kör“ e hó 21-én közgyűlést tartott, melynek során „Évkönyv“ kiadását határozták el, hogy ily módon pótolják a megszüntetett „Egyetemi Lapokat“. A gyűlés tárgyat még a megürit tisztviselői állások betöltése képezte. Alelnök lett Péterfi István, főtítkárl G. Gyárfás Elemér, főjegyző Nussek Lajos.

— (A kolozsvári példa.) Kolozsvár város példájára a kézdívársárhelyi függetlenségi polgárok is szervezkedtek községi választásokra és gyűlések. Győzelmiük teljesnek nem mondható ugyan, mert csak az utolsó percben szervezkedtek, de azért mégis a megürités 20 helynek felét függetlenségi városatyákkal töltötték be.

— (Élet az egyetemen.) Az egyetemi beiratások terminusa lejárt, az indexek nagyrésze alá van már írva, de az előadások még nem kezdődtek meg. Azért élénk, nyüzsgő képet tárnak élénk a cigarettafüstös folyosók. Soha nem látott alakok verődnek össze csoportokba és élénken tárgyalják a szigorlatok esélyeit. Mert szigorlati ók s a budapesti egyetemről jöttek át hozzánk. A budapesti tanárok nem jó szemmel nézik, hogy kedves hallgatóik, kikbe négy éven át öntötték a tudományokat, most a végén ott hagyják őket s ide hozzák a szigorlati díjakat Kolozsvárra. De hát ők maguk az okai ennek. Ha nem volnának annyira idegesek, ha nem volnának oly tulzsigorúak és gyakran igazságtalanok is, akkor nem hagynák ott őket a hallgatók. Így azonban kénytelenek vele. Ott mindig kétes a szigorlat eredménye, de itt ha jól elkészült áll valaki a tanár elé — meglepetés nem érheti. Sok dolguk van most különben azoknak az alkalmazottaknak, kik a tandíjelengedési kérvényeket kezelik. Százával adnak be ilyen kérvényeket. És minden kérvényező bizik, — remél,

pedig — sajnos — soknak fogják ridegen elutasítani a választás kérését.

— (A motoros vasut tanulmányozása.) A törvényhatósági közgyűlés tegnapelőtti határozatából tegnap este Fekete-Nagy Béla városi tanácsos; dr. Hadady Endre főkapitány Brassóba utaztak, az ottani motor-vasut tanulmányozására. A törvényhatósági bizottság tagjai közül a közgyűlés felkérésére többen csatlakoztak a két városi tisztviselőhöz és pedig Tanács József, dr. Papp József és Tokaji László bizottsági tagok.

— (Vallásos esték.) A kolozsvári ev. ref. hívők holnapi vallásos estéje alábbi programmal fog lefolyni: Délután 5 órakor: I. Az ev. ref. theol. fakultás disztermében: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: Kenessey Béla, theol. igazg. tanár. 3. Ének. II. A Magyar-utcai ev. ref. népiskolában: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: Irsay József, ref. pap. 3. Szavalt. 4. Ének. III. A Hídelve. ref. népiskolában: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: Molnár Lőrincz, ref. pap. 3. Szavalt. 4. Ének. IV. A város monostori részében: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: Szabó Miklós. 3. Ének.

— (Felolvasó estély.) A kolozsvári izraelita felolvasó társaság mai felolvasó ülése i ánt a nagy közönség körében élénk érdeklődés mutatkozik. Az estély programja is élénk szellemben, ügyesen van összeállítva: a tudományt dr. Boros György unitárius dékan felolvasása fogja képviselni, ki az amerikai zsidóság és kereszténység, egymás közötti viszonyáról fog értekezni. Fodor Erzsike a leányok olvasmányai ügyét teszi szóvá felolvasásában. Herczeg Jenő lapszerkesztő pedig „A mi életünk“ címmel vázolja majd az újságírók robot-életét. A felolvasó estélyt a városbáza nagyertermében, délután hat órakor tartja meg a társaság.

— (Kézífogó.) Dr. György Zsigmond dési főgm. tanár eljegyezte Deák Gizellát Désről.

— (Az izraelita nőegylet estélye.) Mint értesülünk az izraelita nőegyletnek február 3-án megtartandó táncal egybekötött hangversenyének műsora egy új és érdekes számmal bővült. Ugyanis dr. Perl Ottóné, Halász Adélt sikerült megnyernie a rendező bizottságnak egy pár szép dal elénekeltére. Dr. Perl né szereplése, kinek gyönyörű hangját és ének tudását ismeri már a kolozsvári közönség, minden esetre emelni fogja az élvezetesnek ígérkező est sikerét.

— (Gépészek táncvigalma.) Az „Erdélyrészi Gépész és Gépkezelő Egyesület“ saját könyvtára javára a Központi Szálloda emeleti termében, február 2-án zártkörű táncvigalmat rendez. A mulatság védnökei a következők: Indik József m. gépész főmérnök, Magyar Endre ipariskolai igazgató, Hegyi Gyula iparfelügyelő, gépész főmérnök, Baróth Ignác iparfelügyelő h. gépész mérnök, dr. Pfeiffer Péter egyetemi m. tanár, Reményik Lajos nagy kereskedő, Szilágyi István gépész, egyesület elnöke, Junás Lajos gépgyáros, id. Simonfi István gépgyáros.

— (Öngyilkos varróleány.) Tegnap esti számunkban leírtuk Huszti Zsuzsánának, a szerelmes kis varróleánynak tragédiáját, ki bánatának gyufatöltés-mérgezésével igyekezett végére jutni. A keresett vég bekövetkezett. A szerelmes varróleány iszonyú kínok között meghalt tegnap este a kórház egyik szobáskájában. Meghalt és nem bántja őt többé a gyötört földi szenvedés, meghalt és magával vitte bánatát szerelmét. Temetése ma délután fog végbemenni, a Karolina kórház halottas kamrájából.

— (Protestáns tancsestély Dénen.) A dési ev. ref. egyházközönség tanácsa az egyház orgona-alapja javára február 7-én, gróf Bethlen Pálné, Tiszá Ilona védnöksége alatt a vármegyeház disztermében tancsestélyt rendez. A rendezőség élén dr. gróf Wass György áll.

— (Diák-bál Székelyudvarhelyen.) A székelyudvarhelyi ev. ref. kollégium ifjusága Nagy Elemér tanár vezetésével jövő hónap 6-án a Budapesti szálló nagytermében részben a „Kirándulási alap“, részben a „Székely tanulókné könyvtára“ javára zártkörű diák-bált rendez.

— (Az államtitkár párbaja.) Jekelfalussy Zoltán pénzügyminiszteri titkár, Jekelfalussy altábornagy fiát nemrég tagnak jelölték a Park-Klub választmányába alá. Tegnapi Gromon Dezős honvédelmi miniszteri államtitkár künn reggelizett a Park-Klubban. Néhány bizalmas barátjával a politikáról beszélgettek, a mikor Gromon egyszerre odafordult egyik mellette ülő magánshoz: Te, igaz, hogy a fiatal Jekelfalussyt be akarják tenni a választmányba? A mágánás csodálkozott ezen és azt felelte, hogy igaz. — Nos hát ez lehetetlenség — mondta Gromon — nekem az ellen az ur ellen kifogásaim vannak! Ez a kijelentés természetesen igen nagy izgalom követte. Ez hétfőn reggel történt. Estére már Jekelfalussy, Lánchid-utca 6. számú lakására eljött néhány barátja akik értesítették Gromon kijelentéséről. Jekelfalussy kedden reggelre el küldte a segédeit Gromonhoz. A segédek ezeketán összeültek, hogy megállapítsák a párbajt, amelynek következők lettek a feltételei: végkimerülésig bandázs nélkül, szúrás megengedve. A párbaj tegnap déli előtti tíz órakor ment végbe a Fodor-féle vívóteremben. Gromon segédei voltak: gróf Keglevich István és Perczel Dezős. Jekelfalussy segédei: Ivánka Oszkár és báró Jeszenszky Aurél, mint orvosok Kosztka Emil és Farkas László szerepeltek. A felek rendkívül bevesen csaptak össze háromszor és Gromon mind a háromszor lapos fejjavágot mért Jekelfalussyra. A negyedik összecsapásnál Jekelfalussy újabb lapos vágást kapott a fejére, még pedig oly

erővel, hogy a kard kirepült a kezéből és neki vágódott Gromon karjának reptéles közben. Az államtitkár mély sebet szenvedett a csuklója táján, úgy, hogy harcceptelen lett és a párbajt be kellett szüntetni. Gromon sebtelése könnyebb természetű. Egy óra felé már megjelent a képviselőházban.

— (A bánffyhungyadi vásár ügye.) A bánffyhungyadi járás egyik félreeső havasi községében a napokban ragadós szájszék körömfájás lépett fel, melynek következtében a járás területén csak miniszteri engedéllyel szabad állat vásárt tartani. A hatóság a m. kir. állatorvos javaslata azonnal távirati kérést intézett a földmivélsügyi miniszterhez, ki a szokott elővigyázati intézkedések kikötése mellett a vásár megtartását, — mint az „Ellenzék“ egy az állategészségügyi közegek iránt a legépesebb roszkarattal szaturált híre mondja — engedélyezte. Tisztelt lapírtásunk hírében tehát csupán ez az egyetlen állítás felel meg a valóságnak, a többi sajnálatos valótlanosság.

x (Városunk elismert) és legjobb mű-selyem festője és vegyészeti ruhatisztítója Czink József Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 25 szám (a postával szemben.) Gyásruhák 24 óra alatt festetnek feketére. 2724. 23—50.

IRODALOM.

(;) Erdélyi muzeum. Az Erdélyi Muzeum-Egyet. bölcsélet-, nyelv- és történet-tudományi szakosztályának dr. Szádeczky Lajos titkár szerkesztésében megjelenő folyóirata legutóbbi számában alábbi érdekes közleményeket hozza: Dr. Váczy János: Wesselényi Miklós báró ifjúsága. Tégla Gábor: Mommsen Tivadar emlékezete. Dr. Wernert Mór: Csakd-történeti adalékok. — Irodalmi Szemle. Koeppl Emil: Byron életrajza; ism. Rácz Lajos. Policarpo Petrocchi: A legrajabb olasz irodalomtörténet; ism. Cs. Papp József. Szongott Kristóf: Szamosújvár szék. kir. város monographiája; ism. B. S. Varju János: Kétszáz év a magyar művelődés történetéből; ism. dr. Lukinich Imre. — Különfélék. Egy erdélyi főur könyvtára a XVII. században; közli: dr. Lukinich Imre. Deák Ferenc és Vörösmarty kolozsvári látogatásáról; közli: P. D. A Barcasági magyar közegésztörténet. A szolnok-dobakamegyei irodalmi, történelmi- és etnographiai társulat évkönyve. A históriás énekek művelődéstörténeti vonatkozásai. Bel Mátyás földrajza. Zsolnárföldi a kódexek korában. VII. Gergely egyházi-politikai viszonyai és reformtervezései. — A Deák Ferenc és Vörösmarty kolozsvári látogatásáról szóló érdekes levél, melyet Fekete Ferenc unitárius kollégiumi tanuló 1845. május 22-ikén írt nővérének Tordára s a melynek eredetije Tordán, a levélíró fiának, Fekete Ferencnek birtokában van, így hangzik: „Mily dicő ünnepre érkezem Kolozsvárra, mindjárt megmondom. Mihelyt az iskolába érkezem, azt az újságot mondtátok, hogy Deák Ferenc és Vörösmarty Kolozsvárt vannak. Este br. Kemény Samuánl voltak vacsorán a piaci szállásánál s tíz óra után egy roppant néptömeg, nőköl és férfiaköl áll, foglalta el az egész piacot, a mikor is 150 fáklya, zene és hangsz-kar érkezett oda a Rákóczi indulója mellett. Ezután a hangsz-kar egyet énekel s az ének végétől hosszú, szép beszédet tartja egy honfi, megemlítvén a haza bajait s felhíván Deák Ferenc segítségére s orvoslásra. Ezen beszéd folytát Deák Ferenc a sokaság közé, a beszélő közelébe jött s a honfi beszédét elvégezvén, ő kezdte beszélni. Az előbbi beszéd minden cikkjeire felelt és lelkesítő a gyűlékezést a Haza boldogságának előmozdítására, említvén itt, — amint mondá — Vörösmarty barátjának szavait: Hazádnak rendületlenül légy híve hő magyar! Bévégzéven beszédét, nagy éljenzés következt s ezután Vörösmarty is mondott néhány szót, mit viszont éljenzés követett s ezen ének: Hazádnak rendületlenül légy híve hő magyar! Az egész ünnepélyt berekeszté a zene-kar egy magyarral s eloszlát a nagy néptömeg. Ily nevezetes újságot többen nem írhatnak s azért nem is ír most többen etc. szerető testvéred: Ferenc“.

(;) A „Történelmi könyvtár“ legutolsó (92.) füzetében Király Pál írja le „Dácia történetét“. A számos képpel díszített füzet a legérdekesebb olvasmányok egyike. Ott kezd a mai Erdély viszonyosságait, a hol ez a terület számot tevő tényezőket illeszkedik be a világhistóriába: — Dácia meghódításánál, a rómaiak által. Mert a mai Erdély voltaképpen csak akkor kezd szerepelni, a midőn a császarsággá alakult római köztársaság, nem annyira hódítás vágyból, mint inkább a birodalmi határok biztonság érdekében, Dáciára is rátette a kezét, s leverte a harcias dákokat. A Decabal király tragédiája új korszak kezdete volt Dácia történetében; — a római kultúra meghonosodott a mai Erdély zordon béréi közl, és Király Pál érdekes adatokkal bizonyítja mennyire el is terjedt és meggyökeresedett ez a nyugati műveltség Dáciában. A sok római lelet, a nagy városok romjai, a rómaiaktól művelt aranybányák, a katonai telepek és utak maradványai, stb., mind azt bizonyítják, hogy valamikor, másfélezer, sőt több esztendővel ezelőtt, élénk társadalmi életet, virágzó kereskedelmet és ipart teremtettek a rómaiak Dáciában. Ezt az életet írja le és magyarázza igen sok képpel a tudós szerző, — oly színesen és annyi érdekes vonással, hogy nem is történelemnek, hanem szórakoztatónak, kellemes olvasmánynak véljük. A „Történelmi könyvtár“-t a Franklin-Társulat adja ki; egy-egy szám ára 80 fillér.

(;) Kolozsvármegye közigazgatási naptára. Pozsonyi Gábor, volt kolozsvári, jelenleg fővárosi hírlapíró szerkesztésében hasznos és elismerésre méltó munka hagyta el a saját. Az összes kolozsvári és kolozsvármegyei, állami, városi és egyházi hivatalok, jótékonycélu és közhasznú intézmények, egyesületek az összes kolozsvári kereskedők és iparosok pontos

címének és lakhelyének adatai feltalálhatók e csinos kiállítású kötetben, mely darabonként 1 koronájával bármely könyvkereskedő címén kapható. A naptárt kellő szépirodalmi rész is gazdagítja.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Aranyvirág (b. 108. sz.)
Vasárnap d. u.: Menyecskek.
este: Aranyvirág. (b. 109.)

* Aranyvirág. Mesével kezdhetnők, mely a szerencsés kezű legényről szól s a mely egyet magasztal ezen a földön: a szerencsés kezét. Két poéta, — lelkűk, szívűk teli dallal, — összeáll, operettet írnak, az operett bejárja a hazát, itt huszszor, ott ötvenszer, amott százszor adják elő; a szerencsés kéz teli arannyal s a kéz viselői arra termelt emberek, a kik ezután már új darabok révén megmenthetnek színházaikat, sőt, — mondjuk, — sülyedő műfajokat is. A mese hősei Huszka Jenő, a zeneköltő és Martos Ferenc, a szövegek pattogó rimű poétája. Az ő Bob hercegük kedves, költői meséjével, behizelgő, lágy muzsikájával s egy hatalmas, magyar színész művészetével nálunk hallatlan rekordot ért el s ezen a nyomon haladva, fakadt tollukból az „Aranyvirág“ is, kedves költői meséjével, behizelgő, lágy muzsikájával és újra is Fedák Sárival.

Aranyvirág olasz táncosnő, ki pénzt szeretne, sokat-sokat. Beppója, a nápolyi halászlégy: szegény legény. Kapóra jön az amerikai milliós-pár, kik unják egymást, önmagukat s az életet. Az amerikai-nak megteszik, lassu vérért izzásba hozza Aranyvirág, az amerikai asszonyt elbódítja Beppó tekintete. A két asszony ruhát cserél, a gazdag urnó táncos leány lesz, Aranyvirág pedig elhagyja kétségbeesett Beppóját, hogy nagyuri módban, selyem vagonban élje világát. És élők is, mind a ketten, mind a két asszony élvezi a mámort. De a kéjt csömör követi, Stone Ellen megunja a lármás halásznépet, a kemény fekhelyet, Aranyvirág lelke pedig visszaír az ő hajdani Beppója után. És leveti a selyem öltözkéket és szegényes ruhájukban újra átölelik egymást szerelemittasán, — míg az amerikai-pár ásitva hagyja itt futó kalandja emlékeit.

Ez a mese, melyet kedvesen és sok bájos, színes epizóddal fűszerezett a szöveg írója. Hogy a történet ócska? Hogy sovány? Igaz. De a közönség elhiszi arra a pár órára a látottakat és nem kíván több történetet, mert szemét, fülét igénybe veszi az operett kedves látványossága, a tenger sok dal, a tánc.

Más a zene. Ebben ismerőse lelünk. Előttünk látjuk folytonosan Bob herceget s csak miután konstataituk, hogy ez is Bob herceg, az is Bob herceg, azután, az emlékezés kerestül jött eszünkbe a szerencsés kezű ember, Huszka Jenő, ki oly ügyesen vett önmagából, hogy azért — jutott is, maradt is. Az Aranyvirág finom, szubtilis dallamait mindamellett gyönyörűséggel hallgattuk s a lágy, olvadékony, olasz dallamok“ maholnap itt is hallhatók lesznek már az utcaszögletben.

S a szépen összesimuló zene és szöveg bájos egészét tekintve, nagyképűség nélkül mondjuk ki a véleményét, hogy a sok trágár ostobaság után felüldíti lelkünket ez a naiv história; mondjuk ki, hogy örömmel látjuk a magyar szerzők nagysikerű operettjét, mely az izl's és finomság jegyében fogamzott. Örültünk a szereplők sikerének is. Szabó Mariska a címszerepben juttatta eszünkbe, hová fejlődött az egy és fél év előtti kis színész nő maig. A tegnapi est valódi primadonnai sikert jelentett. Aranyvirág kedves táncosnő, elegáns uri dáma, táncá sikkes, mesteri tánc volt s a közönség élvezettel nézte mindvégig megjelenésének finomságát. Károlyi Leona az amerikai nő szerepében Szabó Mariskával versenyzett a tolették eleganciájában. Rea azonban énekbéli feladatok s nehezedtek. . . . Beppó szerepét Ladi szíj játszotta. Énekszámai újra megtapsolták, egyéb kifogásaink ismeretese. Kassai az amerikai milliósos ötletség kuplájával hatott, Szegő Endre inasa, Mészáros Alajos pajkos vidám hercege, Mátrai kacagató fogadása sok derűtséget fakasztottak. Etsy Emilia egy kardalosnőnek való szerepben volt bájos jelenés. Az ifjú erőkké fölírissított kar szintén tetszett s egy öklönymi kis lány, a Miklósi Jutkácska ugyancsak nagy diadalhoz jutott aranyos tipegésével. Taps volt bőven s ebből még az előadás előtt kijutott Stefanidesz Károly karmester részére az ünnepeltetés, kinek szép pálmagat adtak át, gondos feladkozásának és buzgó tevékenységének elismeréséül.

(b) * Ifjúsági előadás. A legközelebbi ifjúsági előadás e hó 31-ikén lesz s ez alkalommal Iphigenia Taurisban, Goethe drámája kerül színre, dr. Csengeri Jánosnak, a kolozsvári egyetem kiváló professzorának jeles, magyaros fordításában. A dráma eddigelé csak egyszer került színre nálunk, 1880. április 7-ikén. Ekkor azonban Hegedűs István fordításában élvezték a darab szépségeit.

Táviratok

Összeszólalkozás a képviselőházban.

Budapest, jan. 22.

A képviselőház üléstermében Hel-lebronth Géza odaszólt Olaj Lajosnak: — Mégis csak hallatlan ez az eljárás. És ti szóltatnátok titeket ezt? — Semmi közöd hozzá! — mondja Olaj.

— Szépek vagytok.

— Mondom, hogy semmi közöd hozzá és ha te a pártomat mered bántani, azt mondom, hogy: Coki!

— Pedig ugyancsak sok szó férne az eljárásotokhoz.

— A mi pártunk felette áll az Ugron pártnak, azt nem érheti ilyen kis gancsokodás — a teremtséssel!

Az izgatott hangon lefolyt párbeszéd közben igen sokan csoportosultak a két képviselő köré, majd a folyosóra menve, ott folytatták a cívódást.

Bécsi üzenet.

Budapest, jan. 22.

A bécsi félhivatalos könyomatos a „Pol. Corr.“ írja, hogy az obstrukció embereinek eljárása ellen Tisza már legközelebb megteszi intézkedéseit, amelyre nézve a legmesszebbmenő felhatalmazása van. A kormánypart — írja az említett könyomatos — már örömmel várja Tisza akcióját.

Az erőszak kezdete.

Budapest, jan. 22.

Politikai körökben híre jár, hogy Tisza már ma hozzáakart kezdeni az erőszakosságokhoz, de most holnapra halasztotta azt. Célja, hogy a házszabályok revízióját keresztül hajtja; bezárja az ülésszakot és megkezdí a munkát az új házszabályokkal.

Politikai párbaj.

Budapest, jan. 22.

A Bede Jób és Teleky Sándor közt felmerült lovagias ügy ma déiben elintéztetett kardpárbajjal. Bede segédei: Légrady Imre szerkesztő és Zboray Miklós képviselő; Teleky: Dániel Gábor és Komjáthy Béla. Háromszor csaptak össze és Teleky Sándor jelentéktelenül megsértült. A felek kibékültek.

Dinamit a képviselőházban.

Budapest, jan. 22.

A képviselőház elnökéhez ma következő anoním levél érkezett:

Elnök Ur!

Isten áldja meg és siessen s intézkedjen, a pincében egy helyen körülbelül 3 kiló dinamitt helyeztek el, úgy hogy 1 órákor robbanjon fel. Még idő van a nagy szerencsétlenségen segíteni. Az elnök utasította Farkas főterembizost, hogy intézkedjen, miszerint a tűzoltók, a főpallér és a gépész vizsgálják meg a képviselőház pincéjét.

A vizsgálat megtörtént, semmi gyanusat nem találtak. Az óvintézkedéseket megtették.

Ferdinánd Károly házassága.

Bécs, jan. 22.

Ferdinánd Károly főherceg kijelentette, hogy nem mond le szíve válassztottjáról és feleségül veszi.

Egyenesen kérte ő felsége beleegyezését és kérte arra, hogy bárói rangot adjanak neki.

ő felsége beleegyezett a házasságba és az esküvő február hó 13-án meg fog történni.

A halott öröksége.

Budapest, jan. 22.

Nemrégiben lovag Komtovszky Konstantin szőlőhárosságért a budapesti törvényszék elítélte, mire a lovag öngyilkossá lett. Most megkeresés érkezett a budapesti rendőrséghez, hogy a szerencsétlen lovagnak egy nagybátyja halt meg, aki reá hagyta nyolc milliónyi vagyonát. A nagy örökséget most az öngyilkos lovag nővére kapja meg.

Öngyilkos aggastyán.

Budapest, jan. 22.

Govra János 79 éves köztisztvisletben álló gergelyi polgár agyonlőtte magát. Száz-ezer koronányi vagyonát rokonára hagyta.

Budapesti gabona-tőzsde.

Ugy a kész buza, mint a határidőszület csendes, változatlan.
Névleges árak:
Buza ápr. 786—87
Rozs „ „ 660—61
Zab „ „ 549—50
Tengeri máj. 528—30

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kíváncsi. Ön azt kérdi tőlünk: lesz-e nyoma a mai fehér estélyen a hazai iparpártolásnak? Bár a kérdést nyomban rossz-hiszemű kommentárral kíséri, mi is azonnal fölvilágosíthatjuk Önt, hogy tudunkall igenis magyar gyártmányból készűltek a kötelező jelmezek, melyekben a hölgyek a mai estélyre fölvonulnak.

S. L. Novellája nem közölhető. Verse szintén gyöngye alkotás.

Felelős szerkesztő
HERCZEG JENŐ.
Laptulajdonos:
GOMBOS FERENCZ.

Árverezési hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak 84240—903. számú rendelete alapján a sólyomtelki volt urberek tulajdonát képező 50-57 sz. k. hold tölgy épületfa, bányafa és tűzifa termelésre alkalmas 5410 tömör köbméter fatömege 22450 (huszonkettőezer-négyszázötven) korona kikiáltási ár alapul vétele mellett és ha ezen becsár el nem értenék, a becsáron alól is, nyilvános szóbeli árverésen 1904. évi január hó 29-ikén d. e. 10 órakor Sólyomtelken a község házában el fog adatni.

Az árverezési feltételek a kolozsvári m. kir. járási erdőgazdálkodásnál (Kolozsvár, Mikó-utca 16. sz.) és a nádamenti főszolgabíróknál bármikor megtekinthetők.

Sólyomtelke, 1904. január 21-én.

Id. Szappan Péter,
urbér elnök.

3009 1—2

Szám. 7—1904.

3012. 1—1

vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a m. kir. járási bíróságnak 1903. évi V. 477/3. számú végzése következtében dr. Frieder Mór ügyvéd által képviselt Hának és társai cég javára Cseke Lajos ellen 407 korona s járuléka erejéig 1903. évi december hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1320 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 kanca ló, 1 lószék, 300 zsák csőtörökbuza, 1 géprosta és 40 zsák zab nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverés ek a moosi kir. járási bíróság 1903. évi V. 396/2. számú végzése folytán 407 kor. tőke, ennek 272 korona tőke után 1903. július 30-tól járó 5% kamatai és 135 kor. után 1903. július 3-tól járó 5% kamata és eddig összesen 117 kor. 48 fillérben bírállag már megállapított költségei erejéig N. Sármaszón alperes lakásán leendő eszközölésére 1904. évi február hó 4-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek szűkség esetén becsáron alól is elfogadhatók.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Moos, 1904. évi január hó 8. napján.

Ferenczy György,
kir. bír. végrehajtó.

ELADÓ

készpénzfizetés mellett, kezelési hiánya miatt Kolozsvár legforgalmasabb utcájában fekvő

szatocs üzlet

Korlátolt italmérés és dohány-árudával. Kimutatható 16.000 K. évi forgalommal, hitelűzet teljesen kizárva. Üzlethez tartozó 4 szoba, 2 konyha, 2 éles kamara, 2 pincze, 1 istálló, 3 faszín helyiségekkel. Évi bér 600 frt. áruraktár berendezéssel 1500 forint. Cím: e lap kiadóhivatalában megtekinthető.

Kerestetik

négy szoba földszint, esetleg első emeleten;

előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és minden hozzá tartozó.

Cím az „Ujság“ kiadóhivatalában.

Olcsó áron eladó

Egy szénafű és szőlő, egy szép nagy telek kerttel együtt, mely lerug a Szamosra.

Értekezhetni lehet: Monostor-út 112. sz.

3018 1—16

A Nagyszebeni Földhitelintézet

törlesztési jelzalog-kölcsönöket ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök készpénzben fizetnek ki és 4, 4 1/2, 4 3/4 és 5% kamattal és 1/3% kezelési díj mellett a tőkétörlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendő a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A) 1. 10 évi törlesztésre félévenként K. 65.04 f.
2. 20 évi K. 41.75 f.
3. 30 évi K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.

B) 1. 15 évi törlesztésre félévenként K. 48.52 f.
2. 25 évi K. 36.57 f.
3. 35 évi K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.

C) 1. 30 évi törlesztésre félévenként K. 32.92 f.
2. 40 1/2 évi K. 29.69 f.
3. 50 évi K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10.000 korona.

D) 1. 50 évi törlesztésre félévenként K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adhatók, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsön folyamadványok az alulírtakhoz benyújtandók, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.

Erdélyi erdő-faanyag- és bányá-ügynokség.

Gombos Benő Kolozsvár. Malom-utca 16. sz.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

Szentegyház-utca 6. szám alatt

(Róm. kath. bérpalota, saroképület)

öt év óta fennálló

fűszer- és csemege üzletemet

megnagyobbitottam és azt a

legjobb minőségű árukkal

ujjonnan rendeztem be.

Üzletemben kaphatók: többféle rumok, theák, thea-sütemények, tej-piskóták; befőttek és candirozott gyümölcsök.

Többféle Czukorkák

nagy választék!

Továbbá sódar, sajtok és déligyümölcsök.

Ajánlom kitűnő minőségű

Ménés-Gyoroiki boraimat.

Litere a 38 krajczár.

Teljes tisztelettel 2948 11—15

Id. GRÁF LÖRINCZ Szentegyház-u.

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelvű és rafias eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyoniilag szavatolt fajtisza, I-sőrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas

csemege és borsfaj szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fűllesztett, roclaminizált, előhagyásos oltást mesze felülmúlja! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtákból összeválogatott

I-sőrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jószágért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.

2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borsfajok: b) Csemegefajták:

Amerikai ripária portális a anyon oltott gyökere, fás és zöld oltványok ára tavaszi szállításhoz:

Ezer drb. 200 k. Ezer drb. 220—240 k.

Száz drb. 22 k. Száz drb. 25—30 k.

Tíz drb. 2 k. 50 f. Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 4—* Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másláshoz és a madarához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termésnek házastására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware francia szigetéről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a borok királyának. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterm, úgy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós) szíves zöldhajtása 1—20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeinek fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaink fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint

szőlő-lugas tenyésztessék!

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palackokban, úgy mint hordókban, kiskanokban és nagyban a legújabbosabban beszerezhető s kívánára választékos ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvételel mellett mintabort küld:

fiz érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

SZÉKELYHID (BIHARMEGYE).

Hántott cser és tölgyfa raktár!

A legjobb tűzifa téli fűtésre a

hasított bükkfa!

1 1/2-öl 2 m³ karók közt rakva száraz hasított bükkfa házhoz

szállítva

10 korona 50 fillérért

kapható

Wertheimer Vilmosnál

Széchenyi-tér (a vashíd mellett).

Babos-palota.

Vágott száraz bükkfa 500 kg. vételnél házhoz szállítva 1 kor. 50 fill.

Nagyobb vételnél telemesen olcsóbb!

2818 40—50

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÖVJÜK, IGYUNK

K-IMPÉR

REPATI

BÁTHORI-FORRAS ÉVJÉVES

GYÓGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Helyegységi rendelet 5-10/1911. 1890. sz. sz.

Tisztelettel értesítjük a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy bevásárlási utainkból hazaérkezvén, az elis-

TÁVIRATI!

mert elsőrangú gyárosok: sikerült igen jutányosan az

Őszi- és téli évadra

FÉRFI és NŐI

szébbnél-szebb szövetekeket beszerezünk, — melyeket

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 40. szám (saját ház) alatt levő nagy posztóraktárunkban

árusítunk.

Raktáron vannak a legfinomabb magyar, angol és brünni, valamint francia és skót gyártmányu szövetek a legdivatosabb minőségben. Papok részére felöltőknek, téli kabátoknak, szalon ruháknak nagy választék. Továbbá egyenruháknek előírás szerinti kelmékben.

Női részére csakis a legfinomabb és legújabb divatu angol és skót gyártmányu szövetek: kosztümöknek és galléroknek oly szép minőségben, hogy a legényesebb izlésnek is meg tudunk felelni. 2678 42—80

Vidéki megrendelőknek kívánatára mintákkal szolgálunk.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, biztosítjuk egyuttal jutányos és pontos kiszolgálásról.

MOSKOVITS B. ÖRÖKÖSEI

Zauderer, üzletvezető.

Lebovits Izidor

Kolozsvár

Wesselenyi M.-utca 20.

Ajánlja ujjonnan berendezett és a legnagyobb kívánalmaknak megfelelő

fér fi-divatáru

üzletét.

Legnagyobb választék:

Kalap, Jng, 2862 17/50

Nyakkendő, Kesztyű, Ésoernyő

és minden e szakmába vágó cikkekben.

Pontos kiszolgálás!

Gummi

Orvosilag ajánlja! III. 2893 5—* Föltétlen biztos!

Árak koronaértékben! Tűzatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Routs-american, tűzatonként 6, 8, 10. Női övszer „Pessium exclusivum” — Minsinga tanár szerint, orvosi rendelethez adatik ki Ára 3—5 korona. Valódi francia öv biztonsági szivacsok (safety sponges) ára tűzatonként 6—12 korona.

Uj! Auto vaginal spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség. Sok ezer orvosi elismerő nyilatkozat! — Ára 15 korona!

Diana-öv (havibaj-kötő). Haskötők!

Gummi gúrosér harisnyák, fecskendő, irrigatorok, bidet!

Fontos! Cs. és kir. szab. szagtalan szobaürszékek szob. a legolcsóbb árak mellett! **Fontos!**

Figyelemreméltó! Legújabb cs. és kir. szab. Keleti-féle sérvkötő, pneumatikus gummi-nyomlappal, a legelőkeltebb ezen nemben!

Legújabb, körülbelül 3000 illusztrációval látott, kiemelt árjegyzékű zárt borítékban, titoktartás mellett küld

Keleti J. orvos sebész mű. és kőzetgyár. Alapítva 1878. — Budapest, IV. ker., Koronaherceg-utca 17-ik szám.

A hirdetésre hivatkozók gummitáru rendelésénél 20% árkedvezményben részesülnek.

Ízléses

könyvnyomdai munkákat legolcsóbb árban készít GOMBOS FERENC nyomdája.

A városi és vidéki Nagyközönség szíves figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészletek, Képkerekek, Nippek és Disztárgyak.

Valódi angol és francia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok. Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Schuster Emil

Nagybányai, Disztárgyak, Nippek, sport, malaszeti kelták árúháza. (Gróf Riedey-palota.)

Leghíresebb gyártmány seretes és golyós Vadásztgyverek Revolverek. Töltény-hüvelyek és Revolver-töltények.

Vadászczipők és Csizmák, Halinák, Gummi Vadász-csizmák és Czipők, Amerikai Sár-czipők urak, nők és gyermekek részére.

Valódi daniái iramszarvas Borkabátok szörme vagy flannel bélséssel.

Börnadrágok, Mellények és Sapkák. — Vízhatlan Eöden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace, szarvasbőr és valódi Angol Kesztyűk. Telesen veszélytelen villamos zseb és olvasó lámpák, külön telenek.

Valamint több itt fel nem sorolható cikkek állandó nagy választékban.

2813 173—360

Joánovics Festvérek

(ezelött KATÓ J.) 2731 39—50

Fényképészek! Telefon szám: 150.

Matyas király-tér 32.

Specialisták gyermek-felvételekben!

Elsőrendű műterem, készít platin és fényes képeken kívül:

nagyításokat, aquarelleket, olajfestményeket

meglevő kis képek után.

Öltözők a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A téli hónapokban a műterem minden helyisége fűtve van.